WYDANIE 1

DER MUSTERBETRIEB OGRODNICTWO WZORNA GOSPODARKA

ORGAN ZWIĄZKÓW OGRODNICZYCH GEN. GUB.

Nr. 10 | 1 Październik 1943 | Rok II

Prenumerata miesięczna zł. 1.10 plus opłata za dostawę wzgl. zaprzesyłkę pocztową. Ukazuje się 1. każdego miesiąca. W wypadku wyższej siły czy innych wpływów wydawnictwo nie ma obowiązku dawać odszkodowania. Warunki ogłoszeń: wiersz 1 mm wys. i 22 szer. 50 gr. Pismo podstawowe Nonpareille, szpalta tekstowa 1 mm wys. i 94 szer. zł 4,—. Zniżone ceny ogłoszeń w Cenniku Nr. 1. — Adres: Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Glatzerstrasse 48. Telefon 116-79 i 116-80.

Ceny i premie za materiał szkółkarski

Na okres wysyłkowy jesień 1943—wiosna 1944 zostały wyznaczone ceny za materiał szkółkarski. W porównaniu z ustanowionymi cenami z roku 1941 (w roku ubiegłym jak wiadomo nie wyznaczano nowych cen), oznacza to poprawę cen za drzewka owocowe i krzewy owocowe, jak i za róże krzaczaste, co równa się podniesieniu przeciętnej od 30—33%. Za inne materiały szkółkarskie cen nie podniesiono. Należy ponadto wspomnieć, że zmniejszono rabat z 20 na 15%, co wpłynie również na zwiększenie dochodu szkółek. To podwyższenie cen ma zachęcić szkółki do zwiększenia produkcji, przede wszystkim drzew i krzewów owocowych, które są koniecznie potrzebne do podniesienia sadownictwa. Rozporządzenie, które reguluje ceny za materiał szkółkarski jest zamieszczone w części urzędowej tego czasopisma.

Ustanowienie jednostek premiowych

Celem dalszego poparcia rozwoju szkółek drzew wprowadzono ponadto jeszcze akcję premiową.

Jako jednostki premiowe zostały ustalone:

a) 10 drzewek owocowych, b) 5 orzechów włoskich, c) 30 krzewów jagodowych.

Jeżeli zatem sprzedano jednemu klientowi 3 jabłonki wysokopienne, 4 jabłonki półpienne i 3 jabłonki krzaczaste równa się to 10 drzewkom owocowym = 1 jednostce premiowej. Inny przykład: dostarczono 25 jabłoni wysokopiennych, 25 grusz półpiennych, 50 śliw krzaczastych, 5 orzechów włoskich. Jest to 100 drzew owocowych i 5 orzechów włoskich, czyli = 10 jednostek premiowych za drzewa owocowe + 1 jednostka premiowa za orzechy włoskie, czyli = 11 jednostek premiowych. Nie jest zatem konieczne dostarczać drzewka tej samej formy i gatunku. Miarodajnem jest pojęcie „drzewa owocowe". Liczbę dostarczonych drzew owocowych uzyskuje się przez dodanie, obojętne czy chodzi tu o drzewa pół-, wysokopienne, lub krzaczaste. Równie dobrze mogą być razem zliczone i różne gatunki drzewek owocowych. Dostarczone drzewka i krzewy owocowe muszą naturalnie odpowiadać wymaganiom, żądanym dla pierwszego wyboru, t. zn. muszą posiadać minimalne przepisane grubości i wysokości i przedstawiać pod każdym względem najlepszą jakość rośliny. Dla drzewek drugiego wyboru nie ma żadnych premii. Odnośnie pojęcia „krzewy jagodowe" należy podać pewne wyjaśnienia. Akcja premiowa obejmuje tylko agresty i porzeczki i to materiał odpowiadający wymogom handlowym, nie obejmuje natomiast wysokopiennych form tych krzewów, dalej truskawek i malin. Drzewa szpalerowe, krzewy ozdobne i róże również nie są objęte akcją premiową.

Zakres akcji premiowej

Akcja premiowa nie obejmuje jednak całej produkcji, tylko pewną część, która wyniesie prawdopodobnie 50—60%. Oznacza to, że szkółki drzew nie mogą liczyć, iż przy sprzedaży całej swej produkcji otrzymają premie w pełnej ilości. Każdy zakład będzie prawdopodobnie o tem zawiadomiony w jakiej ilości mniejwięcej będą mu premie przydzielone. Dane do tych obliczeń dostarczyła zresztą niedawno przeprowadzona ankieta o stanie nadającego się do sprzedaży materiału szkółkarskiego. Drzewka i krzewy owocowe użyte na założenie własnej plantacji, nie będą premiowane.

Wysokość premii

Wysokość premii za jednostkę premiową wynosi:

1 kg cukru, 2 pudełka sacharyny i pół litra wódki. Są to premie dość znaczne, przez które szkółki zyskają więcej niż do tej pory. W ten sposób zostanie wyrównana różnica, jaka istniała w stosunku do producentów warzyw.

Jakie dostawy będą premiowane?

Premie będą wydawane za dostawy:

1) do władz i urzędów,

2) związków i organizacyj, które pracują z ramienia urzędów,

3) dla wojska,

4) dla zarządów „Liegenschaftu",

5) dla Reichs- i Volksdeutsche,

6) za nasadzenia, wykonywane przy pomocy państwowych zasiłków.

Dostawa w drobnej sprzedaży i dla osób prywatnych nie będzie premiowana, ponieważ kontrola i przeprowadzenie przydziału premii byłoby zbyt kłopotliwe. Poza tem może być ten towar wzięty z tej części zapasu, która prawdopodobnie i tak nie otrzymałaby premii.

Sposób przydzielania premii

Podstawą dla przepisowego przeprowadzenia przydziału premii są dokładnie wystawione rachunki. Muszą być czytelne, muszą zawierać dane co do liczby drzew, formy, wyboru, odmiany i ceny. Rachunek wystawia się w trzech egzemplarzach. Z tego otrzymuje

1 egzemplarz kupujący, 2 egzemplarze pozostają w szkółce. Trzeci z tych egzemplarzy trzeba dołączyć do podania o wydanie towaru premiowego. Rachunek ten musi posiadać podpis odnośnego instruktora ogrodnictwa, który później powinien wszystkie nasadzenia przekontrolować. Każdy rachunek musi posiadać potwierdzenie odbioru kupionych drzewek, podpisane przez kupującego. Potwierdzenie to może być w krótką formę ujęte, np.:

Miejscowość, data

Podpisany otrzymał dzisiaj z szkółki ....
w .... razem
85 drzewek owocowych
60 krzewów jagodowych

podpis.

Rachunki wraz z przynależnymi potwierdzeniami odbioru należy co miesiąc porządnie złożone i spięte przesłać do odnośnego dystryktowego związku ogrodniczego, a mianowicie:

dla okręgu krakowskiego do Dystryktowego Związku Ogrodniczego, Krakau, Floriańska 53,

dla okręgu lubelskiego do Dystryktowego Związku Ogrodniczego, Lublin, v. Mackensenstr. 20,

dla okręgu warszawskiego do Dystryktowego Związku Ogrodniczego, Warszawa, Bagatela 3a,

dla okręgu ramodskiego do Dystryktowego Związku Ogrodniczego, Radom, Bahnhofstr. 61,

dla okręgu galicyjskiego do Dystryktowego Związku Ogrodniczego, Lwów, Plac Bernardyński 11.

Dowody rachunkowe najlepiej przesłać przez posłańca, lub doręczyć osobiście, ażeby nic nie zaginęło. Dystryktowy związek ogrodniczy oblicza jednostki premiowe, zapisuje wyniki do kartoteki i wystawia kwity dla pobrania towaru premiowego. Premie wydawac będą prawdopodobnie oddziały Dystryktowej Centrali Rolniczej (Distriktstelle der Landwirtschaftlichen Zentralstelle). Bliższe szczegóły podane będą we właściwym czasie. Każda szkółka starać się będzie przedłożyć jaknajwcześniej rachunki, ażeby napewno premie otrzymać. Szybkie przedkładanie rachunków jest pożądane celem sprawnego obliczenia, chociaż z drugiej strony nie zachodzi obawa, ażeby ktoś premii nie otrzymał, gdyż praktycznie biorąc już z góry premie są dla każdej szkółki w przybliżeniu wyznaczone. Szkółki, które przy ostatniej ankiecie nie podały ilości drzewek na sprzedaż i nie zgłosiły swego zapasu, nie mogą w akcji premiowej być uwzględnione.

Zakładanie plantacyj porzeczkowych i agrestowych

Ażeby wyrównać w jaknajkrótszym czasie szkody, powstałe w sadach na skutek ostrych zim, szkółki drzewek owocowych otrzymały od właściwych władz polecenie wzmożenia produkcji krzewów owocowych. Akcja mnożenia krzewów owocowych prowadzona jest już od dwóch lat i opiera się głównie na porzeczkach i agrestach. W roku bieżącym w okresie jesieni szkółki dystryktu krakowskiego dysponować będą większą ilością krzewów jagodowych. Ażeby w rzeczywistości móc osiągnąć zamierzony cel i przynajmniej częściowo uzupełnić brak owoców, będzie koniecznem wysadzenie wszystkich krzewów w bieżącej jesieni w formie plantacyj polowych.

Gubernator dystryktu krakowskiego, Oddział Wyżywienia i Rolnictwa przewidział na ten cel wydatne zasiłki. Zasiłki te uwarunkowane są jednak pewnymi zastrzeżeniami. Kto pragnie korzystać z zasiłku, musi założyć plantację przynajmniej o 1/8 ha = 1250 m², przyczym zastrzega się, że plantacje nie mogą powstawać na zaperzonych polach i świeżo zaoranych łąkach. Następnie krzewy muszą być wysadzone w jesieni b. r., względnie na wiosnę 1944 roku. Te plantacje, które zostały założone przed tym terminem, nie mogą korzystać z pieniężnej pomocy. Dalszym warunkiem otrzymania zasiłku jest przestrzeganie odległości przy sadzeniu, gdzie jako najmniejsze wymiary przyjęto u porzeczek 2×2,5 m, u agrestów 2×2 m.

Wysokość zasiłku przy porzeczkach wynosi do 120,— złotych, a przy agrestach do 200,— złotych za każdą 1/8 ha. Producenci, którzy zamierzają założyć podobną plantację, powinni się zwrócić do miejscowego instruktora ogrodnictwa, który ułatwi nabycie krzewów, udzieli fachowej porady przy założeniu plantacji i załatwi sprawę otrzymania zasiłku. Zasiłek wypłacony będzie do rąk wnioskodawcy po przedłożeniu pokwitowanych rachunków, oraz zaświadczenia miejscowego instruktora ogrodnictwa, że dana plantacja została założona w przepisowy sposób. Najodpowiedniej będzie, jeżeli producent dostarczy rachunek miejscowemu instruktorowi, który po dołączeniu zaświadczenia prześle go do Dystryktowego Biura Rolnego, które to znów zarządzi wypłatę zasiłków. Dystryktowe Biuro Rolne jest upoważnione do przeprowadzenia kontroli na miejscu, czy dana plantacja została prawidłowo założona. W wypadkach niezastosowania się do podanych warunków, Biuro Rolne może zażądać zwrotu zasiłku. Tu należy nadmienić, że wszelkich informacyj odnośnie warunków, na jakich zakładane będą plantacje krzewów owocowych oraz sadów. udzieli zainteresowanym miejscowy instruktor ogrodnictwa, którego biuro znajduje się przy urzędzie starostwa, względnie komisariatu. Ten, kto założy plantację, zobowiązany jest przystąpić na członka związku ogrodniczego-miejscowego, a to celem włączenia plantacji pod stałą opiekę fachową instruktora.

Plantacje jagodowe udają się najlepiej na wolnych miejscach. Najodpowiedniejsze do tego celu będą gleby piaszczysto-gliniaste, na których krzewy wydają najlepsze owoce. Zwrócić jednak należy uwagę na to, ażeby woda zaskórna nie była za wysoko. Gleba powinna być pulchna, wilgotna i najlepiej w starej kulturze. Dobre zbiory można osiągnąć także na stanowiskach na pół zacienionych, jednak w takich wypadkach krzewy powinny rosnąć w większych odległościach. Porzeczka odnośnie co do gleby i położenia nie ma szczególnych wymagań, podczas gdy agrest jest na nie więcej wrażliwy. Przed wysadzeniem krzewów ziemię należy dobrze przygotować. Zakładając większe plantacje jest wskazanym przeprowadzić przedtem regulówkę. Sadząc krzewy pojedyńczo kopiemy doły o średnicy przynajmniej 60 cm i 40—50 cm głębokie. Sadzić najlepiej w jesieni i to krzewy młode, 2—3 letnie. Po posadzeniu przycinamy krzewy. Podczas sadzenia uważamy, ażeby krzewy nie posadzić głębiej, jak poprzednio rosły w szkółce, przy czym uwzględnić należy osiadanie się ziemi. Krzewy przycinamy mniejwięcej na 2/3 długości gałązek, wiosną zaś uskuteczniamy cięcie wyrównawcze. Krzewy, które otrzymaliśmy przesyłką kolejową, albo też drogą kołową, gdzie zachodzi obawa lekkiego zaschnięcia korzeni, wstawiamy na 2 godziny do wody. W tym wypadku, a także w czasie trwałej posuchy podczas sadzenia zaleca się skrócone korzenie zamaczać w papce z gliny, co wybitnie przyspiesza przyjęcie się krzewu. Należy zauważyć, że krzewy owocowe uchodzą za wysokich konsumentów nawozów, dlatego też już przed wysadzeniem, ziemię należy dobrze wynawozić. Ażeby się zabezpieczyć w zimie przed silniejszymi mrozami i zapewnić sobie przyjęcie się krzewów, zaleca się tarcze pod krzewami wyłożyć słomiastym nawozem. Plantacjom, założonym z piennych porzeczek i agrestów, nie udziela się zasiłków pieniężnych.

O rozmnażaniu porzeczek

Na skutek ostrej zimy w 1939/40 i 1940/41 zmarzły miliony drzew owocowych. Jeszcze teraz obumierają każdego roku drzewa, mrozem uszkodzone. Z tego też powodu zaopatrzenie rynku w owoce ogromnie spadło. Ubytek ten można szybko wyrównać przez wzmożone nasadzenie krzewów jagodowych, które prędko owocują. W związku z tym już od roku 1940 czyni się starania, ażeby z całych sił poprzeć i rozwinąć rozmnażanie tych krzewów. Jest też w toku akcja, w związku z którą szkółki drzew zostały zachęcone do produkowania większych ilości agrestów i porzeczek. (Artykuł o zakładaniu plantacji porzeczkowych, str. 146).

Rozmnażanie porzeczek jest proste i odbywa się szybko. W przeciągu 2 lat można wyprowadzić materiał silny i bez zarzutu. Doskonałym sposobem uprawy jest rozmnażanie jesienne. Sadzonki ścina się w okresie między początkiem i połową września z dobrze dojrzałych pędów rośliny matecznej, długości 20—25 cm. Za najlepsze uważać należy sadzonki ucięte z wierzchołkowej części pędu z oczkiem na szczycie. Przy pędach dłuższych jako sadzonki używa się również i części niższe. Duże znaczenie ma właściwy sposób przycinania sadzonek. Cięcie na dolnym końcu musi być dokonane 1 mm poniżej oczka i nieco skośnie. Tylko w wypadku zastosowania właściwego cięcia wytwarza się kalus.

a) sadzonki jednoroczne; b) sadzonki dwuletnie, przesadzane na wiosnę; c) dwuletnie rośliny nie przesadzane

Sadzonki wkrótce po przycięciu wysadza się do gruntu. Istnieje kilka sposobów sadzenia: najlepszą metodą, jeżeli chodzi o kultury na większą skalę prowadzone, jest sadzenie w rzędach odległych o 80—90 cm przy odstępie 15—20 cm w samym rzędzie. Sadzonki sadzi się tak głęboko, że tylko 1—2 cm wystaje ponad ziemię. Jeżeli wysadzi się je dość wcześnie, t. zn. z początkiem albo w połowie września, wtedy tworzą one już po 2—3 tygodniach kalus, a wkrótce potem korzenie. Ciepło znajdujące się w jesieni w ziemi wpływa bardzo korzystnie na ich rozwój. Wskutek tego mają sadzonki jesienne o wiele korzystniejsze warunki w porównaniu z sadzonkami wiosennymi. Dzięki zakorzenieniu się dają one na wiosnę wczesne i mocne pędy. Nie należy wcale do rzadkości, że sadzonki w jesieni zasadzone, już w pierwszym roku dają pędy do 1 m długości. Również wysoki procent tych sadzonek przyjmuje się. Sadzonki sadzone w jesieni narażone są tylko na jedno niebezpieczeństwo. Jeżeli są zbyt późno sadzone tak, że nie utworzyły jeszcze korzeni, wtedy mogą na wiosnę zmarznąć. Może to nastąpić wtedy, gdy brakuje pokrywy śnieżnej, a w nocy panują silne przymrozki, w dzień zato jest odwilż. Mróz wypycha wtedy sadzonki z ziemi codziennie wyżej. Trzeba bardzo na to uważać i natychmiast po ustaniu przymrozków sadzonki wcisnąć głęboko w ziemię, by dolnym końcem mocno się oparły. Jeżeli nie zadamy sobie tego trudu, wtedy będziemy mieć duże straty, gdyż luźno w ziemi tkwiące sadzonki uschną. W pierwszym roku swego rozwoju dają sadzonki tylko jeden pęd, sporadycznie także i więcej. Pędy te przycina się w październiku dość krótko tuż nad ziemią. Pozostawione roślinie oczka wzmacniają się przez zimę i następnej wiosny dają silne pędy. Otrzymuje się wtedy materiał o 5—10 lub więcej pędach. Ta metoda wymaga 2 lat i ma tę zaletę, że obróbka plantacji jest łatwa i w znacznej części może być końmi wykonana.

Według metod dawnych wysadza się sadzonki na grządki i dopiero po roku sadzi się je w większych odstępach. Sposób ten ma kilka wad, przede wszystkim przesadzanie przyczynia wiele pracy, pozatym przerywa rozwój rośliny, gdyż w pierwszym roku po przesadzeniu rosną one tak słabo, że trzeba czekać jeszcze rok, ażeby uzyskać materiał nadający się do sprzedaży. Okres wyprowadzenia krzaków trwa zatem 3 lata.

Zamiast rozmnażania w jesieni, co wyżej opisaliśmy, można zastosować rozmnażanie wiosenne. Sadzonki przygotowuje się już w zimie i sadzi się je na wiosnę możliwie najwcześniej. Rozmnażanie wiosenne ma tę wadę, że sadzonki znacznie słabiej rosną, a na wypadek suchej wiosny dużo z nich odpada. Rozmnażanie jesienne jest bezwzględnie korzystniejsze.

Krzewy jagodowe będą i w następnych latach w większych ilościach potrzebne, dlatego powinny szkółki i w przyszłości w większym zakresie je rozmnażać.

Pielęgnacja urządzeń i przyborów gospodarskich

Nabycie w dzisiejszych czasach nowych urządzeń gospodarskich i narzędzi, względnie uzupełnienie starych nowymi częściami, napotyka na duże trudności. Każdy więc ogrodnik powinien się obchodzić z tymi przedmiotami pieczołowicie, pielęgnować je, by w ten sposób przedłużyć ich trwałość. Są one najczęściej z drewna i żelaza i dlatego najgroźniejszym ich wrogiem jest rdza i gnicie.

Wszystkie szklarnie o tej porze bezwzględnie należy skontrolować, celem stwierdzenia, jakiej naprawy wymagają. Nadpsute części drewniane należy uzupełnić nowymi. Jeżeli to jest możliwe, pociągamy je farbą ochronną. Części żelazne oczyszczamy z rdzy przy pomocy szczotki drucianej i pociągamy farbą chroniącą żelazo od rdzewienia. Wszystkie szyby potłuczone i poważnie pęknięte należy wymienić, ażeby w ten sposób uchronić się przed ubytkiem ciepła, szczególnie w tym czasie, gdy opalamy budynki. Samo urządzenie, służące do ogrzewania, także badamy dokładnie i jeżeli tego zachodzi potrzeba, przeprowadzamy niezbędne naprawki, gdyż łatwiej je wykonać teraz, aniżeli w zimowej porze, bo w ten sposób zaoszczędzimy na opale.

Można już rozpocząć wywożenie ziemi ze skrzyń inspektowych. Skrzynie inspektowe naprawiamy i, jeżeli

to jest możliwe, pociągamy materiałem, zabezpieczającym od gnicia. To samo odnosi się do skrzyń o ścianach cementowych. Poprawiając skrzynie dopasowujemy równocześnie okna, ażeby nie było szpar. Tak samo okna inspektowe poddajemy naprawie i to tak części drewniane, jak i szyby. Szyby myje się, ażeby uzyskać dobre światło. Przy wykonywaniu tych czynności uwydatniają się teraz zalety okien holenderskich, które naogół można bardzo łatwo utrzymać w porządku, nie potrzebują one kitu, o który dzisiaj jest tak ciężko, a w całości są te okna bardzo zgrabne. Po przeprowadzeniu naprawek okna układamy w przewiewnym miejscu, — suchym, pod dachem, gdzie pozostają do wczesnej wiosny. W żadnym wypadku nie należy pozostawiać ich na wolnym powietrzu, gdzie wystawione są na niekorzystne działania atmosferyczne.

Dla narzędzi następuje teraz okres wypoczynku. Zanim jednak odstawimy je do przechowania, oczyścimy narzędzia z ziemi, rdzy i t. d. Części żelazne należy napuścić, ażeby nie rdzewiały. Części drewniane złamane uzupełniamy nowymi. Kontrolujemy dalej wszystkie części maszyn i, jeżeli wymagają naprawek, zaraz je przeprowadzamy. Po przeprowadzeniu naprawek czyścimy maszyny, naoliwiamy i tak pozostawiamy do czasu użytku. Nie należy przeoczyć nawet najmniejszej naprawki, gdyż jeżeli tego teraz nie uczynimy, to w przyszłym roku, gdy nadejdzie czas użycia narzędzia, będziemy musieli to uskutecznić ze stratą drogiego czasu. Jest wiadomem, że starannie pielęgnowane narzędzia trwają znacznie dłużej, aniżeli te, o które się mało troszczymy.

Szczególną uwagę zwrócić musimy na urządzenia wodociągowe, t. zn. rury, krany, zbiorniki na wodę, pompy i t. d. Przede wszystkim zabezpieczamy te urządzenia od szkód mrozowych. Wszystkie rury, zbiorniki i pompy, których w zimie nie używamy, należy opróżnić z wody. W przeciwnym razie mogą powstać tutaj bardzo poważne szkody, które zwykle zauważamy dopiero wtedy, gdy wodociąg wiosną uruchamiamy. Ma to miejsce zwykle w tym czasie, gdy wszystkie powierzchnie są już obsiane, względnie obsadzone i dostawanie się do rur, położonych głęboko w ziemi, naraża nas na niepotrzebne, nieraz poważne straty. Należy dodać jeszcze, że o materiał, służący do naprawek, jest dzisiaj bardzo trudno. Zwykle upływa bardzo dużo czasu zanim dana naprawka może być uskuteczniona, nie mówiąc już o niewygodzie, niemożności korzystania z wodociągu. Urządzenia wodociągowe i pompy, które w okresie zimy muszą być czynne, celem zaopatrywania gospodarstwa w wodę, zabezpieczamy przed zamarznięciem słomą, możliwie grubą warstwą. Małe pęknięcia i powstałe szpary w zbiornikach na wodę z betonu powinny być przed zimą naprawione.

Pielęgnacja wszystkich urządzeń i narzędzi w gospodarstwie jak widzimy ma na celu przedłużenie ich trwałości używania. W ten sposób zaoszczędzamy w pierwszym rzędzie pieniędzy, a następnie nie potrzebujemy się borykać z trudnościami, jakie istnieją przy staraniach o nowe rzeczy.

Uszlachetnianie drzew i krzewów przez okulizację

Uszlachetnianie drzew i krzewów owocowych podzielić można na okulizację i szczepienie.

W poniższym artykule omówimy tylko okulizację. Okulizację można przeprowadzić wiosną w tak zwane żywe oczko i latem w śpiące oczko. Do tej okulizacji w śpiące oczko bierze się oczko z pędów tegorocznych, ulistnionych, które zakończyły lub kończą swój wzrost i posiadają pączki dobrze wykształcone i przygotowane na okres spoczynku zimowego.

Kolejność terminów okulizacji u drzew owocowych jest następująca: pod koniec lata, najlepiej w lipcu, uszlachetnia się podkładki dzikiej gruszy, Julianki, pigwy, głogu, jarzębiny. W początkach sierpnia — gruszy kaukaskiej, jabłoni dzikiej, słodkiej, rajskiej i całego szeregu innych, zaś w końcu sierpnia: antypki, ałyczy i wiśni.

Podkładki do momentu okulizacji dobrze jest obsypać ziemią mniej więcej na wysokość 10—15 cm. Ma to na celu utrzymanie dzika w stanie dobrze-rosnącym i na okres okulizacji posiadającym dobrą miazgę. Najodpowiedniejsze do okulizacji są dziki średniej grubości, około 1 cm tuż nad szyjką korzeniową. Dzik po odpowiednim oczyszczeniu z piasku i z sęczków oraz dokładnie wytarty ścierką może być uszlachetniony daną odmianą.

Zraz do okulizacji należy ściąć tuż przed jej wykonaniem, bo za długie przetrzymywanie odbija się ujemnie na zdolności oczek do okulizacji. Zraz powinien pochodzić z drzewa lub krzewu zdrowego, wolnego od chorób, przy tym drzewo lub krzew winny odznaczać się zadowalającym wzrostem. Po ścięciu zraza usuwa się z niego liście, zostawiając tylko szypułki liściowe. Najodpowiedniejsze oczka pochodzą ze środkowej części zraza.

Sama technika okulizacji polega na:
1) nacięciu kory w kształcie litery T,
2) zdjęciu oczka,
3) założeniu oczka w nacięcie,
4) dokładnym obwiązaniu oczka.

Nacięcie podkładki przeprowadza się poprzecznie i podłużnie. Nacięcie poprzeczne winno być nie większe, niż połowa obwodu dzika, zaś podłużne do 3 cm długości i prostopadłe do poprzecznego. Po wykonaniu cięcia poprzecznego i podłużnego nie odejmując noża rozchyla się korę na boki tak, by łatwo można założyć od góry oczko. Gdy miazga jest mało żywotna, a skutkiem czego kora niezbyt łatwo się odchyla, wtedy kostką noża lub jego bródką odchyla się korę.

Teraz zdejmuje się oczko z pędu tak, by część podoczkowa i nadoczkowa posiadały odpowiednią szerokość i długość 1—2,5 cm, oraz możliwie cienką warstwę drewna, bo ze zbyt grubą warstwą drewna oczko trudno się przyjmuje, a powstały pęd z przyjętego oczka łatwo ulega wyłamaniu. Oczka przed założeniem nie należy trzymać zbyt długo na powietrzu, ani też w ustach lub dotykać palcami płaszczyzny ścięcia, wszystko to ujemnie odbija się na przyjęciu się oczka. Po założeniu oczka należy rafią lub innymi środkami do tego celu służącymi obwiązać podłużne i poprzeczne nacięcie. Obwiązywanie rozpoczyna się od góry nieco powyżej cięcia poprzedniego, tak że jeden z końców rafii kładzie się lekko skośnie do nacięcia i przytrzymuje palcami lewej ręki, a prawą ręką nawija się zwoje wiązadła, tak, by samo oczko było nie zakryte. Po zawiązaniu sprawdza się, czy zwoje są ściśle ułożone, ponieważ zbyt luźne ułożenie doprowadza do zaschnięcia oczka. Po mniej więcej dwóch tygodniach wypada sprawdzić, czy oczka się przyjęły, co poznajemy przez łatwe odpadanie szypułki przyjętego oczka.

Nie omieszkamy wspomnieć, by do okulizacji wiśni, czereśni nie brać zrazów z drzew owocujących, ponieważ drzewa owocujące zakładają oczka na tegorocznych przyrostach, zaś oczka kwiatowe tych gatunków wcale nie dają pędów.

Lubczyk, roślina korzenna

Lubczyk (Levisticum officinale) należy do bardzo starych i znanych roślin korzennych. Występuje on także pod nazwą „ziele Maggiego". Wszystkie części tej rośliny są mocno aromatyczne, w zapachu przypominają przyprawę Maggiego, i stąd też nazwa „ziele Maggiego". Szkoda, że uprawa tej wartościowej rośliny poszła ostatnimi czasy w zapomnienie. Należałoby się nią z powrotem zainteresować, przede wszystkim w gospodarstwach ogrodniczych wprowadzić do uprawy, a stąd do miejskich i wiejskich ogródków.

Lubczyk rośnie prawie na każdej ziemi, udaje się je-

dnak lepiej na glebach głęboko urodzajnych, słonecznych. Nie znosi jednak ziemi torfowej.

Wysiewa się go w miesiącu sierpniu i z początkiem września w skrzynie inspektowe. Po wysianiu nasion nakrywamy okna matami lub czemś podobnem, bowiem lubczyk należy do tych roślin, których nasiona kiełkują w ciemności. Ażeby otrzymać tysiąc roślin, potrzeba przeciętnie 75—80 gr nasion. Nasiona w handlu posiadają zwykle słabą siłę kiełkowania, zaledwie 30 do 50%. Wskazanem jest dlatego produkować nasiona własne i wysiać zaraz po zbiorze, gdyż wtedy posiadają najwyższą siłę kiełkowania. Młode rośliny wysadza się jeszcze w jesieni, a jeżeli to jest niemożliwe, to wczesną wiosną na grządki w odległościach 30×30 cm do 50×50 cm. Najlepszą i najpewniejszą metodą mnożenia jest jednak dzielenie roślin. Z rośliny kilkoletniej można otrzymać 3—5 nowych roślin. Tam więc, gdzie dysponujemy starszymi roślinami, korzystniej będzie rozmnożyć je za pomocą dzielenia, aniżeli z siewu. Nawożąc 2—3 razy w roku, roślina może pozostawać na jednym i tym samym miejscu przez szeregi lat. Zasilać można gnojówką, nawozami fosforowymi i potasowymi. Na zimę przykrywamy obumarłe rośliny przegnitym nawozem. Nawóz ten na wiosnę przekopujemy. Już w pierwszym roku po wysadzeniu roślin można zbierać liście, bowiem rośliny rosną szybko i nie wymagają specjalnej pielęgnacji, dając naogół duże masy liści. Korzeni można użyć dopiero w drugim roku. Obok liści i korzeni zużytkować można z tej rośliny także łodygi, gdyż wszystkie części rośliny są jednakowo aromatyczne.

Nadchodzący okres opałowy

Nadchodzi teraz czas, w którym ogrodnik zaczyna myśleć często z niepokojem o nadchodzącym okresie opałowym. W tym roku staje się to tembardziej konieczne, że przydział materiałów opałowych najdokładniej jest wyliczony, przy czym nie można brać pod uwagę mniej lub więcej stałego sposobu budowania poszczególnych szklarni. Trzeba za wszelką cenę tak gospodarować, ażeby przydzielony materiał opałowy wystarczył. Ponieważ dzisiaj nie można jeszcze powiedzieć, jaki przebieg będzie miała nadchodząca zima, czy da nam mniej lub więcej długie okresy mrozów, powinien każdy pojedyńczy ogrodnik już dzisiaj nad tym pomyśleć, jakie może zastosować środki, ażeby przygotować się na wszystkie ewentualności i ażeby uprawy swoje nawet przy najniższych temperaturach zewnętrznych dobrze przez zimę przechować. Przede wszsytkim należy duszę całego gospodarstwa, t. j. urządzenie opałowe, doprowadzić do należytego stanu. Jeżeli wydajność kotła opałowego ma się utrzymać na tej samej wysokości, to trzeba go stale opatrywać i pielęgnować, nawet w czasie nieużywania go, czego niestety najczęściej gospodarstwa zaniedbują. Wszystkie fugi i szpary w samym kotle powinny być uszczelnione, specjalnie w miejscach, gdzie się poszczególne części stykają i przy zasuwach, służących do czyszczenia, jak i przy drzwiczkach. Wszystkie te nieszczelne miejsca przepuszczają powietrze „niewłaściwe", które pod żadnym warunkiem nie powinno się do kotła dostawać. Odnosi się to nietylko do samego kotła, ale także i do przewodu, łączącego palenisko z kominem. Nie wystarczy zwracać na te sprawy uwagę tylko na początku okresu opałowego, kocioł musi być przez cały czas opalania stale kontrolowany. Ale to nie wszystko, także i drzwiczki do paleniska i do popielnika muszą być bezwzględnie w porządku. Jest rzeczą zupełnie oczywistą, że ruszt i popielnik powinny były być już po ostatnim okresie palenia oczyszczone gruntownie. Także części wewnętrzne ścian, na których osadziła się szlaka, powinny być szczotką drucianą wyczyszczone, co szczególnie tam powinno być przestrzegane, gdzie pali się wyłącznie węglem i drzewem.

Oczywistem jest również, że i zasuwa, regulująca dopływ powietrza, powinna się lekko poruszać i nie być zardzewiałą, gdyż spalanie całkowite następuje wyłącznie przy dostatecznym doprowadzeniu powietrza. Powietrze zużywane podczas spalania jest ssane przez ruszt i warstwę materiału opałowego, porywa ono gazy spalinowe i wyprowadza nazewnątrz przez odpowiednie przewody. Przy dobrym spalaniu ogromne znaczenie ma to, ażeby powietrze przechodziło przez ruszt i żar. Powietrze ogrzewa się, przez co działanie jego jest wzmożone. Z drugiej strony musi jednak powietrze „nadmierną temperaturę" paleniska obniżać. Przy „nadmiernej temperaturze" tworzy się bowiem za dużo szlaki. Powietrze to nazywamy „powietrzem pierwotnym" w przeciwieństwie do „powietrza wtórnego", znajdującego się ponad żarem. Powietrze niewłaściwe i wtórne wpływają hamująco na proces spalania; dostaje się ono albo źle, albo niewłaściwie ogrzane do żaru, względnie do gazów spalinowych i ochładza je, z tego powodu powstają zupełnie niepotrzebne straty w cieple. Gazy te mogą do tego stopnia zostać ochłodzone przez powietrze niewłaściwe, że odpływają do komina w stanie niespalonym. Przy niewłaściwej obsłudze urządzenia ogrzewającego wytwarza się powietrze niewłaściwe np. wtedy, jeżeli w czasie palenia nie przegrzebuje się dostatecznie żaru. Powstają wtedy miejsca jakby martwe, a powietrze ssane przez ruszt nie ogrzewa się w tych miejscach, przychodzi zatem chłodne, opływa od tylu żar i ochładza gazy spalinowe. Przy obsłudze musi żar być w ten sposób ciągle poruszany, ażeby popielnik był oświetlony przez całą powierzchnię rusztu, zatym żeby nie było żadnych ciemnych miejsc.

Widzimy zatym, że właściwy sposób doprowadzenia powietrza odgrywa bardzo dużą rolę, a odnosi się nietylko do niedostatecznego doprowadzenia powietrza, ale też do nadmiernego jego dopływu. Przy zbyt silnym dopływie powietrza cały materiał opałowy rozżarza się w zbyt krótkim czasie, gazy spalinowe przepływają szybko przez przewody i rury, nie oddają swego ciepła w dostatecznej ilości ścianom kotła i uchodzą do komina, mając temperaturę za wysoką, a często nie całkowicie spalone. Poza tym ogrzewając nadmiar powietrza ochładza się niepotrzebnie palenisko. Zasadniczo reguluje się dopływ powietrza zasuwą, znajdującą się w przewodzie, łączącym palenisko z kominem. Regulatory dostępu powietrza, umieszczone na drzwiczkach powinny być używane tylko do precyzyjnej regulacji. Dalej trzeba na to zwracać uwagę, ażeby przewód łączący palenisko z kominem nie uchodził do komina pod kątem prostym, lecz ukośnie, gdyż w ten sposób przystosowuje się do naturalnego kierunku odpływu gazów. Rura nie powinna w kominie wystawać. Najlepiej, gdy tylko jeden człowiek obsługuje kocioł, gdyż daje gwarancję, że obsługa będzie bez zarzutu. Przed rozpoczęciem okresu opałowego trzeba także i wszystkie przewody rurowe przekontrolować a przy próbnym paleniu otworzyć zasuwy, ażeby powietrze, które w okresie niepalenia do nich się dostało, usunąć. W okresie przejściowym często się zdarza, że temperatura w godzinach porannych bardzo spada. Ażeby temu spadkowi temperatury przeciwdziałać, rozpalają pomocnicy szybko ogień, który rozgrzewa całą szklarnię wtedy, kiedy i na dworze temperatura bardzo wzrosła. Wynikiem, który został w ten sposób osiągnięty, jest tylko to, że kierownik zakładu ogrodniczego, zależnie od wielkości kotła, zubożał o większą lub mniejszą część materiału opałowego. Chciałbym na okres ten, kiedy kocioł nie będzie stale ogrzewany, polecić zastosowanie przygotowań, które by pozwoliły obejść się bez tych rzekomo koniecznych przepalań. Trzeba w okresie przejściowym możliwie najlepiej wykorzystać promienie słoneczne, ale nie w ten sposób, ażeby przykrywać szklarnie ma-

tami, liśćmi, czy innymi podobnymi materiałami dopiero wtedy, kiedy słońce zaszło, lecz wtedy, kiedy siła promieniowania słońca zaczyna słabnąć, przy czym oczywiście także ściany boczne i szczyt trzeba ochraniać przykryciem z liści.

W tym okresie, jak i naogół przez cały okres palenia, wolno rośliny podlewać tylko w godzinach rannych, ażeby przez noc wszystko wyschło. Jest to specjalnie ważne z tego powodu, że maksimum ciepła w poszczególnych szklarniach, z powodu konieczności oszczędzania materiałów opałowych, musi być niżej utrzymane, niż to dotychczas było w zwyczaju. Maksimum ciepła nie może przekraczać w żadnym wypadku w cieplarniach 12—14°, w półciepłych szklarniach 8—10°, w szklarniach zimnych 3—5°. Już w ubiegłym roku zwracano na to uwagę, że przez wstawienie półek pomocniczych jak i stołów pomocniczych stosuje się wszelkie możliwości, ażeby jaknajwięcej roślin o tych samych wymaganiach ciepła wstawić do jednej cieplarni, co szczególnie w większych zakładach ogrodniczych pozwala zamknąć 1 albo 2 szklarnie. Zapas materiału opałowego może w ten sposób nawet przy nastaniu wielkich mrozów wystarczyć dla pozostałych szklarni. Możliwości, jak zaoszczędzić materiał opałowy, względnie przez odpowiednie środki zapobiegawcze zmniejszyć tak jego zapotrzebowanie, ażeby uzyskać w każdym wypadku jakiś zapas, będą w poszczególnych ogrodnictwach różne i dlatego pozostawia się poszczególnym kierownikom zastosowanie sposobów najkorzystniejszych. Zasadniczą rzeczą jest to, ażeby każdy zapoznał się z koniecznością poczynienia oszczędności materiałów opałowcyh i ze swej strony zastosował wszelkie środki zapobiegawcze, odpowiadające danym warunkom. Zwraca się na to uwagę, że każdemu poszczególnemu zakładowi ogrodniczemu musi wystarczyć na nadchodzący okres opałowy przydzielony materiał opałowy, gdyż dalsze dostawy nie będą mogły nastąpić.

Premie dla zakontraktowanych plantacyj nasion

Urząd dla Spraw Nasiennych G. G. podobnie, jak w roku ubiegłym, tak i w roku bieżącym przydzielać będzie premie plantatorom nasion warzyw w postaci cukru i wódki. Premia obowiązująca każde 100 kg według przyjętych norm, przygotowanych nasion:

Marchew jadalna (wszystkie krótkie i średnio długie karoty bez rdzenia, jak np. Nantejska, Duwicka, Londyńska Targowa)	70 kg cukru i 5 l wódki
Marchew pastewna jadalna (np. St. Valery, Aurochampion, Laura, jak również wszystkie długie czerwone odmiany z rdzeniem)	50 kg cukru i 5 l wódki
Buraki ćwikłowe	20 kg cukru i 2½ l wódki
Karpiele	60 kg cukru i 5 l wódki
Groch ogrodowy (łuskowy, cukrowy i targowy)	20 kg cukru
Fasola ogrodowa (tylko odmiany do zbioru na zielono, odmiany łuskowe wyklucza się)	20 kg cukru
Cebula	150 kg cukru i 25 l wódki
Kukurydza jadalna cukrowa	10 kg cukru
Pietruszka	80 kg cukru
Ogórki	50 kg cukru
Pomidory	100 kg cukru
Szpinak	10 kg cukru i 2½ l wódki
Selery	80 kg cukru
Rzodkiewka	50 kg cukru
Sałata	50 kg cukru
Dynia	40 kg cukru
Kapusta biała, włoska, czerwona i jarmuż	150 kg cukru
Kalafiory, kapusta pastewna	200 kg cukru

Przydział premii uskuteczniany będzie do rąk producentów za pośrednictwem hodowców, względnie przez firmy VV i VO. Warunkiem przydziału premii jest zawarcie umowy z hodowcą, VV albo VO firmą, jak również uskutecznienie kwalifikacji przez Dystryktowe Biuro Rolne, (Izbę Rolniczą).

Z ustalonych premii otrzymują hodowcy, VV względnie VO-firmy za każde 100 kg według ustalonych norm dostarczonych nasion 10% przyjętych premii. Jeżeli hodowca, VV albo VO-firma w miejsce cukru pobiera wódkę, wtedy oblicza się za 2 kg cukru 1 litr wódki.

Zwraca się szczególną uwagę na to, że nie podlegają premiowaniu gospodarstwa nasienne prowadzone dziko (także uprawa nasion na własne potrzeby), z którymi nie została zawarta umowa i które tym samym nie zostały zakwalifikowane. Odstawa nasion od producentów i hodowców VV i VO-firm jest w tym roku związana z pewnym terminem. Muszą być dostarczone:

nasiona marchwi do 1. 1. 1943 r.

pozostałe nasiona warzyw do 15. 1. 1944.

W wypadkach niedotrzymania terminów dostawy przepada premia.

Ochrona roślin w październiku

Opaski chwytne założone na pniach drzew, w miesiącu sierpniu i wrześniu przeciw owocówce i kwiaciakowi zdejmuje się i spala.

Opaski lepowe, które służą do zwalczania piędzika-przedzimka zakłada się w tych okolicach, w których do tej pory występował. Opaski umieszcza się na pniu drzewa mniejwięcej na wysokości 1 m od ziemi. Przed tym jednak miejsce, w którym ma być założona opaska oczyścić należy dobrze szczotką drucianą, a jeżeli tego potrzeba wymaga, — to wygładzić starą korę. U drzew młodych, przy których stoją pale, także i na nich opaski zakładamy. Mniejwięcej do końca grudnia kontrolujemy lepowe opaski, by nie straciły swojej lepkości.

Wszystkie owoce robaczywe i nadpsute nie powinny się poniewierać w sadzie, lecz należy je starannie zbierać i te, które nie zdatne są do użytku, zakopywać głęboko w ziemię, przesypując wapnem. Liście z drzew przedwcześnie opadłe wygrabuje się także i głęboko zakopuje w ziemię. W ten sposób przyczyniamy się choć częściowo do zwalczania Fusikladium.

Jeżeli owoc ma być przechowywany w odpowiednio oczyszczonych przechowalniach, to należy starannie wybrać i usunąć wszystkie owoce nadpsute, uszkodzone, albo też potłuczone. W przechowalniach owoc powinien być starannie pielęgnowany. Wszystkie owoce chore stale wybieramy i usuwamy. Dbamy również o to, by przechowalnia była stale przewietrzana starannie.

Jeżeli sadzimy drzewa w jesieni, to zwracamy uwagę

na następujące rzeczy. Odmiany mniej wrażliwe jabłek, gruszek, czereśni, śliw sadzimy w jesieni, więcej delikatne dopiero wiosną. Samo sadzenie uskuteczniamy dość wcześnie, ażeby drzewka mogły się osiąść dobrze przed nastaniem mrozów. Okrywając ziemię wokoło drzewka nawozem, albo też liśćmi, na to zwracamy uwagę, by pień został wolny. Wtedy uniemożliwia się myszom obgryzanie kory.

Pnie drzew młodych, które pozostają bez ogrodzenia, zabezpieczamy na zimę siatką drucianą, albo też słomą, lub gałązkami szpilkowymi, co chroni je przed zającami.

Kapusta głowiasta często gnije, co zdarza się przeważnie na mokrych gruntach, a gnicie to powoduje pewien grzybek. Choroba tą opanowuje wpierw liście zewnętrzne, a zgnilizna postępując coraz dalej wnika do główek. W takich wypadkach dane pola trzeba wyłączyć przynajmniej na trzy lata od uprawy kapusty, a rozsadę produkować w czystej ziemi uprzednio odparowanej.

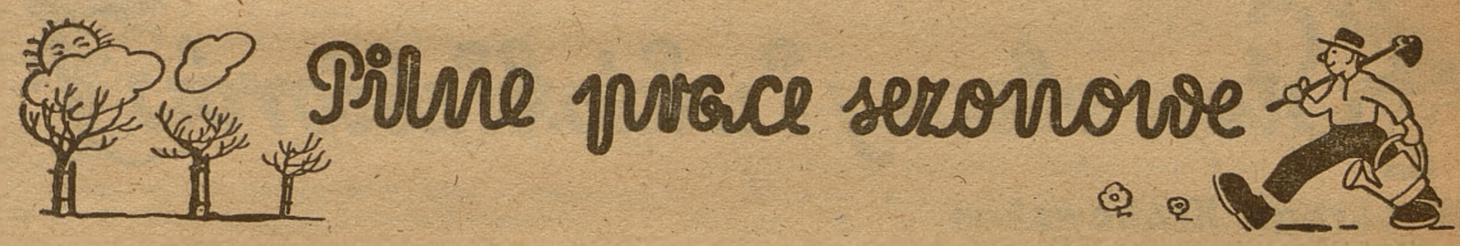
W szparagarniach, jeżeli występuje rdza, ścinamy dość wcześnie pożółkłą nać, możliwie nisko przy ziemi i starannie spalamy na polu. Choroba ta powoduje wczesne zamieranie naci i tem samem osłabia wzrost korzeni.

Przy zimowaniu cebuli zwracamy uwagę na chorobę, powodującą jej gnicie. Najczęściej występuje ona na dużych cebulach i przez to jest łatwa do rozpoznania. Atakuje ona cebulę od wierzchołka, zauważyć ją można także w ten sposób, że gdy naciśniemy w tem miejscu palcem — odczuwamy miękkość miąższu. Zaleca się w tych wypadkach częste przebieranie cebuli. Chore cebule spala się, albo zakopuje głęboko w ziemię.

W czasie kopania ziemniaków zwracamy baczną uwagę na raka ziemniaczanego. Ziemniaki zarażone rakiem zakopujemy głęboko, przesypując je wapnem. Wskazanem jest również postarać się o nowe sadzeniaki odmian rakoodpornych.

Producent zamawiając nasiona do upraw na rok przyszły powinien równocześnie zamówić także środki chemiczne do zwalczania chorób i szkodników.

Dalszymi praktycznymi radami służy każdemu ogrodnikowi miejscowa stacja ochrony roślin, znajdująca się przy Dystryktowym Biurze Rolnym danego dystryktu. Wszelkie porady udzielane są bezpłatnie.

Prace w październiku

Warzywnictwo

Prace przepisane na ubiegły miesiąc trzeba koniecznie szybko ukończyć. Z pośród wysianych w sierpniu i wrześniu kapust wczesnych wyjmuje się najpiękniejsze i najsilniejsze rośliny i sadzi w opróżnionych zimnych skrzyniach inspektowych w odległości 6—8 cm.

Zbiór warzyw korzeniowych wszystkich gatunków, a więc marchwi, pietruszki, buraków ćwikłowych, karpieli, selerów odbywa się teraz w całej pełni. W dalszym ciągu zbiera się jeszcze warzywa kapustne. Techniczna strona zbioru i kopcowania wzgl. dołowania wszystkich tych gatunków warzyw była omawiana w dłuższym artykule, umieszczonym w poprzednim numerze tego czasopisma. Oprócz tego wysłał Urząd Dystryktu, Oddz. Wyżywienia i Rolnictwa (Abt. Ernähr. u. Landwirtschaft) do Oddz. Wyżywienia i Rolnictwa przy Starostwach, celem rozdzielenia pomiędzy poszczególne gminy, wytyczne, które dokładnie omawiają sposób przezimowania i dołowania poszczególnych gatunków warzyw.

Pory wyjmuje się tylko w takiej ilości, jaka potrzebna jest na użytek zimowy. Jeżeliby jednak trzeba było uprzątnąć pole ze względu na przysłoroczny plan upraw — to celowem będzie przy wyjmowaniu porów przycięcie dłuższych liści i korzeni i zadołowanie gęsto obok siebie w opróżnionych skrzyniach inspektowych albo na osłoniętych grządkach, które w czasie bezśnieżnej i mroźnej zimy należy lekko przykryć liśćmi albo słomą.

Brukselkę i jarmuż dołuje się w inspektach tylko wtedy, jeżeli zachodzą obawy zniszczenia ich przez zwierzynę. Oba te gatunki warzyw dołuje się bardzo luźno.

Po uprzątnięciu orze się albo przekopuje cały grunt w warzywniku, przy czym tam, gdzie zachodzi tego potrzeba wapnuje się równocześnie. Obornik daje się już w jesieni wszędzie tam, gdzie w przyszłym roku będzie sadzona kapusta. Cały grunt pozostawia się w ostrej skibie.

Tyki od fasoli i paliki od pomidorów po użyciu wyjmuje się ostrożnie z ziemi i składa w suchym miejscu, gdyż sprawienie nowych będzie napotykało na coraz to większe trudności. Przedtem trzeba je poddać dezynfekcji. Korzeni kapusty nie wolno zostawiać w ziemi, albo je zaorywać — trzeba je wyrwać i głęboko zakopać albo spalić.

Pryzmy kompostowe należy przed nastaniem silniejszych mrozów jeszcze raz przerobić. Warzywa, które znajdują się pod szkłem, jak n. p. sałata i t. d., również i rośliny kapustne wczesne, przeznaczone na wiosnę trzeba zależnie od pogody przykrywać, a ostatnie możliwie w chłodnej temperaturze utrzymywać i często przewietrzać. Z końcem tego miesiąca opróżnia się bardziej używane skrzynie inspektowe i wybiera się je, przyczem rozdziela nawóz od ziemi na osobne sterty. Opróżnione skrzynie inspektowe wstawia się po oczyszczeniu do szopy, gdzie układa się jedne na drugich. Podpórki drewniane do okien zbiera się i składa również w odpowiednim miejscu

Sadownictwo

Całą uwagę skierowujemy teraz na zbiór owoców zimowych. Odnosi się to przede wszystkim do owoców, które są przeznaczone do przechowania, gdyż od umiejętnego zbioru zależy trwałość owoców. Owoce zimowe zbiera się po dojściu do stanu dojrzałości na drzewie. Stan ten można poznać po oddzielaniu się szypułki od gałązki. Wcześniejszy zbiór może jedynie spowodować grożący mróz, możliwość wystąpienia burz albo nienormalne warunki atmosferyczne w lecie. Owoce przeznaczone do przechowania muszą być całkowicie zdrowe, a zatem bez skaleczeń, naciśnień, śladów upadku i nakłucia przez osy. Owoce te nie mogą być w żadnym wypadku przesypywane, tylko przekładane ręką. Przede wszystkim trzeba przechowalnie w pierwszych tygodniach dobrze przewietrzać a owoce dwa razy w tygodniu przeglądać. Po ukończeniu zbiorów należy sady doprowadzić do porządku. Z końcem ubiegłego miesiąca powinno się już było założyć pierścienie lepowe przeciwko piędzikowi-przedzimkowi. Podpory dla drzew powinno się znowu złożyć w odpowiednim składzie. Drzewa należy oczyścić, oskrobując pnie, usuwając mech i porosty oraz suche gałęzie. Grunt pod drzewem t. zw. tarczę drzewa przekopuje się. Nawożenie drzew owocowych można przeprowadzić z końcem miesiąca, a głębsza uprawa ziemi połączona z nawożeniem tomasyną

i obornikiem jest korzystna dla drzew. Młode drzewka ochrania się słomą albo siatką drucianą przed zającami. Prace przygotowawcze pod nowe sady powinny być teraz w pełnym toku. Sadzenie drzewek można rozpocząć w połowie miesiąca. Z wyjątkiem brzoskwiń lepiej jest sadzić drzewka w jesieni, także i krzewy jagodowe korzystniej jest sadzić w tym czasie. W starych sadach po opadnięciu liści grabi się je z pod krzewów i pali, ponieważ wśród liści porzeczek i agrestów przezimowuje plamiec agreszczak. W plantacjach truskawek przykrywa się ziemię pomiędzy krzaczkami 5—8 centymetrów grubo obornikiem wyjętym z inspektów, z jednej strony jako ochrona przed przymrozkami, z drugiej strony, aby roślinom dostarczyć pożywienia. Należy przytem na to zwrócić uwagę, ażeby liście pozostały wolne. Winorośle, rosnące w szpalerach, zależnie od pogody, odwiązuje się w ciągu miesiąca, przycina i po przygięciu łóz do płaskiego, odpowiednio długiego dołu, przykrywa ziemią około 15—20 cm grubo.

Szkółki drzew

W szkółkach drzew rozpoczyna się okres sprzedaży drzewek wraz z wzmożonym nasileniem pracy. Towar, nadający się do sprzedaży, wykopuje się najpierw i składa w osobnym pomieszczeniu, przyczem sortuje się go uważnie i zaopatruje w etykiety. To samo odnosi się do krzewów jagodowych. Krzaczaste sortuje się odrazu według 3—5, 5—8, 8—12 gałązek. Rośliny słabsze, o ile się tylko do tego nadają, szkółkuje się jeszcze raz. Wszystkie wolne kwatery, przeznaczone do nowych nasadzeń muszą być bez reszty uprzątnięte. Grunt przekopuje się głęboko albo regoluje. Wszystkie kwatery trzeba przed nastaniem zimy jeszcze raz przejechać planetem. Po pierwsze niszczy się w ten sposób chwasty, rosnące jeszcze i późną jesienią, po drugie, wskutek poruszenia gleby ułatwia się wniknięcie głębiej mroźnego powietrza. Ważnem jest przekontrolowanie ogrodzenia i naprawienie go, ażeby nie dopuścić zajęcy i królików do szkółki.

Stan obecny i widoki zbiorów

W okręgu Krakowskim

Podobnie jak w miesiącu sierpniu utrzymywała się pogoda naogół słoneczna i sucha, niestety jednak noce bywały chłodne i mgliste, szczególnie w okręgu podgórskim. Opadów deszczowych było w okręgu krakowskim bardzo mało, zaledwie do 8 mm. Na skutek też trwałej posuchy zahamowana została wegetacja roślin kapustnych. Z drugiej strony zaś ciepło sprzyjało fasoli, która naogół dojrzewa dobrze. Pomidory w roku bieżącym wyglądają słabiej aniżeli w roku ubiegłym i zbiór ich uważać należy za średni. W bardzo wielu plantacjach pomidory na skutek porażenia zakończyły bardzo wcześnie swój wzrost i tym samym w takich wypadkach plony zmalały. Prawie wszystkie uprawy cebuli porażone zostały już z początkiem lata perenosporą, przez co też wzrost wcześnie zakończyły, dając przeciętne plony. Ponieważ jednak pod uprawą znajduje się w roku bieżącym powierzchnia przynajmniej o 30% większa od roku ubiegłego, dlatego cebuli konsumpcyjnej nie powinno brakować. Dobrze wypadły warzywa korzeniowe.

Urodzaj owoców w okręgu krakowskim uważać należy za słaby. Długotrwała posucha i tropikalne ciepło wpłynęły ujemnie na stan dojrzewania owoców, szczególnie zimowych odmian jabłek. W bardzo wielu wypadkach, szczególnie w okręgach podgórskich, gdzie temperatura w czasie dnia dochodziła do 50° C, jabłka zostały przypalone i w tej chwili zaczęły gnić na drzewie. Znacznie lepiej przedstawiają się śliwki-węgierki. Urodzaj ich jest wyższy, aniżeli jabłek, przyczym są zdrowe, nie robaczywe i dobrze wyrośnięte. Zbiór gruszek jest minimalny.

W okręgu Warszawskim

Początek września był pogodny i suchy, przy stosunkowo wysokiej temperaturze dziennej i chłodnych nocach. W całym okręgu realizowano zbiory pomidorów, przyczem jak corocznie największa podaż pomidorów nastąpiła między 3 a 15 września. Zbiór pomidorów można uważać za słabszy niż w roku ubiegłym.

Sprzątano również cebulę.

Zbiory cebuli wypadły bardzo nierówno w zależności od opanowania plantacji przez grzybek speronospora, który spowodował przedwczesne zasychanie łodyg.

Charakterystyczną jest rzeczą, iż plantacje, które w poprzednich miesiącach rokowały najlepsze nadzieje, najbardziej ucierpiały w końcowym okresie wegetacji, a stosunkowo lepiej wypadły te, które zapowiadały się średnio.

Urodzaj owoców wypadł naogół dobrze i znaczne ilości owoców są przerabiane na marmeladę w przetwórniach.

Ilość drzewek w szkółkach jest mniejsza niż w roku ubiegłym. Zainteresowanie zakładaniem nowych sadów jest zadawalające, tak iż zachodzi obawa, iż zabraknie materjału drzewkowego.

W okręgu Radomskim

W szkółkach i plantacjach sadowniczych zaczyna upał bardzo ujemnie oddziaływać. Szkółki, w których w odpowiednim czasie podjęto walkę ze szkodnikami, są w dobrym stanie. Drzewka rozwijają się dobrze. Sady stanowią w tym roku prawdziwą radość dla ogrodnika, mozolna praca została wynagrodzona. Zbiory owocowe są obfite, szczególnie u jabłoni. Także grusze, które ostatnie srogie zimy przetrzymały, dają dobre plony. Śliwki obrodziły też, jednakże nie tak obficie. Zbiory orzechów zapowiadają się dobrze.

Obecna susza wpływa bardzo ujemnie na warzywnictwo. Szczególnie ucierpiały z tego powodu kapustne, ponieważ wystąpiła plaga mszyc.

Ogórki wszędzie nie dopisały. Pomidory gładkie obrodziły średnio, karbowane odmiany natomiast lepiej. Plony fasoli są dobre. Jako przysmak ukazują się znów ładne i zdrowe rzodkiewki i sałaty.

Cebuli będzie dostatecznie.

Kwalifikacja nasion postępuje bardzo wolno, gdyż jest uzależniona od środków komunikacyjnych, które

nie wszędzie są dobre. Z powodu suszy będą zbiory nasion małe, tak u kapustnych jak również u cebuli.

Stwierdzono, że dzikich owoców jest dużo, szczególnie grusz, więc została zarządzona akcja zbierania tychże. Specjalną uwagę pod tym względem poświęca się tutejszym terenom. Odnośne sprawozdania zostaną przesłane w listopadzie.

Przydzielony nawóz sztuczny i narzędzia ogrodnicze zostały podzielone na poszczególne powiaty.

Celem popierania rozwoju ogródków działkowych został zorganizowany konkurs tak dla niemieckich, jak i dla polskich właścicieli ogródków. Wyznaczone zostały cenne nagrody.

W okręgu Lubelskim

Zbiór warzyw okazał się dobry. Najsłabsze są pomidory i ogórki. W sadach urodzaj jabłoni jesiennych jest dobry, szczególnie Antonówki. Jabłoni zimowych i grusz ze względu na małą ilość drzew jest niewiele. Owoc naogół czysty nawet tam, gdzie nie był dostatecznie pryskany. Silniejsze porażenie grzybkami u odmian kronselskiej i titówki. Owoce do punktów odstaw wpływają w dużej ilości.

Szkółkarze przystąpili do zbioru nasion dzikich. Zbiór nie będzie mógł pokryć całkowitego zapotrzebowania szkółek w Dystrykcie.

Okolizacja została ukończona w pomyślnych warunkach. Przyrosty w szkółkach są dobre, także spodziewać się można dobrej jakości materiału sprzedażnego na jesień.

W okręgu Lwowskim

Niezwykle upały w trzeciej dekadzie miesiąca sierpnia, które dochodziły do +50 st. C, a następnie małe opady deszczowe w pierwszej połowie września nie wpłynęły na polepszenie stanu kultur warzywnych w naszym Dystrykcie.

Już w sprawozdaniu z poprzedniego miesiąca wspomniano, że produkcja ogórków zupełnie zawiodła.

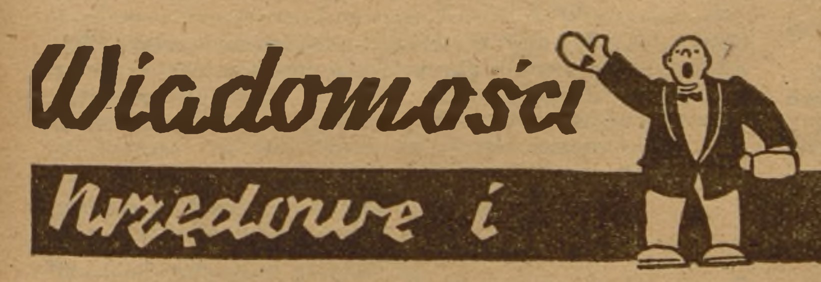
Stan pomidorów z małymi wyjątkami też niezadawalający.

Kapustne rodzaje jarzyn przyniosły rozczarowanie. Przyczyny: nieodpowiednia pogoda i szkodniki.

Dobrze przedstawiają się natomiast płody korzeniowe. Spodziewane większe zbiory cebuli zmniejszyło pojawienie się „perenospory", które opanowały zwłaszcza nasienniki.

Mimo to są rynki nasycone warzywami a zmniejszona czasowo dostawa do zbiornic przez ogrodników-rolników z powodu przygotowań do oddania zbożowego kontyngentu, z każdym dniem powiększa się.

Dostawa owoców do zbiornic wzmaga się wskutek ustanowienia dodatkowych premii z cukru i nafty.

związkowe

Urzędowe

Ceny za produkty szkółkarskie

Na okres sprzedaży 1943/44 obowiązują w myśl zarządzenia Sekretarza Stanu, Urząd dla Regulacji Cen, — 1/182 — 6641/43 z dn. 10. 8. 1943 następujące ceny:

D r z e w a o w o c o w e:

Wysokopienne

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
jabłonie, czereśnie, wiśnie, śliwy	8,—	72,—	680,—
grusze	10,50	95,—	890,—
orzechy włoskie	13,—	117,—	1,100,—

Półpienne

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
jabłonie, czereśnie, wiśnie, śliwy	7,20	65,—	612,—
grusze	9,50	86,—	810,—
orzechy włoskie	12,—	108,—	1,020,—

krzaczaste
2—3-letnie

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
jabłonie, czereśnie, wiśnie, śliwy	7,20	65,—	612,—
morele, grusze	9,50	86,—	812,—

krzaczaste
1-letnie — 1-letnie uszl.

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
brzoskwinie	20,—	65,—	612,—
morele			
wiśnie	5,20	47,—	442,—

K r z e w y j a g o d o w e:

agrest

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
5—8 gałązek	2,60	23,50	220,—
8—12 gałązek	3,60	30,—	280,—
pienne	5,20	47,—	442,—

porzeczki

	1 szt.	10 szt.	100 szt.
5—8 gałązek	1,30	11,75	110,—
8—12 gałązek	1,65	15,—	140,—
pienne	5,20	47,—	442,—

maliny	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
stare odmiany	—	4,—	36,—
nowe odmiany	—	8,—	72,—

Róże:

krzaczaste	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
stare odmiany	1,30	11,75	110,—
nowe odmiany	2,—	18,—	170,—
wysokopienne			
zależnie od wysokości	4—7,—	36—65,—	330—560,—

Krzewy ozdobne:

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
Grupa I	—,80	7,—	60,—
Grupa II	1,10	10,—	90,—
Grupa III	1,50	13,—	120,—
Grupa IV	2,40	22,—	190,—
Grupa V	3,—	27,—	240,—

Bez uszlachetniony:

	1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
5—8 gałązek	2,20	20,—	170,—
8—12 gałązek	2,80	24,—	210,—

Podział krzewów ozdobnych na grupy

Grupa I.

Amelanchier w odmianach z nasion
Amorpha Fruticosa
Aronica w odmianach
Berberis w odmianach z nasion
Caragana arborescens
Colutea arborescens
Corylus avellana
Cotoneaster w odmianach
Cytisus supinus (C. Capitanus)
Deutzia crenata i podobne wysokowartościowe odmiany
Evonymus europaea
Hippophae Archamnoides
Lonicera w odmianach
Morus alba
Philadelphus w odmianach
Potentilla w odmianach
Prunus Mahaleb
Prunus Padus, serotina i virginiana
Prunus spinosa
Rhamus w odmianach z nasion
Ribes aureum i sanguinem
Ribes divaricatum
Rosa rugosa z nasion
Salix w odmianach
Sambucus w odmianach
Spirea w odmianach
Symphoricarpus w odmianach
Syringa vulgaris
Tamarix w odmianach
Viburnum Opullus i Lantana

Grupa II.

Acanthopanax pentaphyllus
Berberis w przednich odmianach
Buddleia w odmianach
Ceanothus americanus z nasion
Crataegus prunifolia
Deutzia gracilis i Lemoinei Hybr.
Elaeagnus augustifolia
Forsythia w odmianach
Genista tinctoria
Hydrangea arborescens grdfl.
Hydrangea paniculata grdfl.
Kerria w odmianach
Laburnum vulgare
Lonicera nitida i Pileata
Prunus triloba fl. pl. i Pissardi
Ptelea trifoliata i aurea
Rhodotypus kerriordes
Ribes sanguinem atrorubens
Rubus w odmianach
Salix z baziami
Sambucus racemosa plumosa
Spiraea arguta
Stephanadra incisa (S. flexuos.)
Diervilla (Weigela) w odmianach

Grupa III.

Acer ginnalai, monspessulanum taricum
Cornus różnobarwny
Crataegus coccinea
Elaeagnus argentea i edulis
Hypericum patulum
Spiraea Thunbergii
Syringa Josikaea i omodi

Grupa IV.

Catalpa w odmianach z nasion
Crataegus uszlachetniony
Hypericum Moseranum i calycimum
Malus floribunda i Scheideckeri
Rhus w odmianach
Diervilla (Weigela) Eva Rathke

Grupa V.

Acer negundo uszlachetniony
Amygdalus w odmianach
Calycathus floridus
Cercidiphyllum japonicum
Corylus Avellana aurea atropurpurea, laciniata
Styphylea colchica
Syringa persica, Rothmangensis i podobne odmiany

Drzewa alejowe:

		1 szt.	10 szt. (złotych)	100 szt.
Grupa I	8—10 cm	3,—	27,—	250,—
	10—12 cm	4,—	36,—	320,—
	12—14 cm	5,—	45,—	400,—
Grupa II	8—10 cm	3,60	33,—	300,—
	10—12 cm	5,—	45,—	400,—
	12—14 cm	6,—	54,—	500,—
Grupa III	8—10 cm	5,—	45,—	400,—
	10—12 cm	6,—	55,—	500,—
	12—14 cm	7,20	66,—	600,—
Grupa IV	8—10 cm	6,—	55,—	500,—
	10—12 cm	8,—	72,—	650,—
	12—14 cm	9,60	90,—	800,—

Podział drzew alejowych na grupy

Grupa I: Topole i wierzby w odmianach nieuszlachetnionych.

Grupa II: Jesiony (Fraxinus americana, axels) wiązy z nasion, klony (A. Dasyc. neg. platan. pseudoplat), brzozy, głogi w odmianach, akacje, pseudoakacje, jarzębiny (S. Aucup. i scandica).

Grupa III: Klony (A. camp. i plat. glob), wiązy i jesiony uszlachetnione, jarzębiny, odmiany uszlachetnione, kasztany, lipy, platany, akacje uszlachetnione.

Grupa IV: Klony (A. lat. Reitenbachii i Schwedleri), dęby, kasztany pełne i czerwono kwitnące, wszystkie lipy oprócz T. platyphyllus, brzozy uszlachetnione.

II.

Podane ceny uważać należy jako ceny maksymalne, których przekroczyć nie wolno. Odnoszą się one do materiału szkółkarskiego pierwszej jakości przy sprzedaży materiału stronom prywatnym loco szkółka. Przy sprzedaży towaru drugiej jakości obniża się ceny o 25%. Sprzedaż towaru bezwartościowego jest wzbroniona. Ocena jakości materiału określona jest przepisami dotyczącemi wymogów jakościowych i miar standartowych dla materiału szkółkarskiego z dnia 1. 10. 1941. Kosztami przesyłki i transportu towaru obciąża się kupującego, co uwidocznione być musi w rachunku.

III.

Formacje wojskowe oraz władze korzystają z 10% rabatu cen.

IV.

Strony zajmujące się dalszą sprzedażą materiału szkółkarskiego zakupionego hurtownie, korzystać mogą do 25% rabatu z ustalonych cen maksymalnych. Przy sprzedaży materiału z jednej szkółki do drugiej ceny kształtują się według obopólnego porozumienia.

V.

Wykroczenia porzeciwko tej regulacji cen będą karane w myśl § 6 Rozp. z dnia 12. 4. 1940 (Preisbildungsverordnung).

Premie dodatkowe

Za dostawę owoców wartości 100 zł. będą natychmiast wydawane premie dodatkowe: 1 l nafty, 1 kg cukru, 4 paczki sacharyny.

Związek główny

Składki członkowskie

Członkom sekcji szkółkarskiej podajemy jeszcze raz do wiadomości, że ich składki członkowskie należy przesyłać wprost do Głównego Związku (konto bankowe 7486, Kreditanstalt Bankverein, Krakau).

Zbieranie tych składek przez instruktorów ogrodnictwa jest niedopuszczalne i wywołuje zamięszanie w prowadzeniu buchalterji. W wypadku, gdy członek sekcji szkółkarskiej jest także członkiem jakiejś innej sekcji fachowej, wtedy członek płaci swą składkę członkowską z tytułu należenia do sekcji szkółkarskiej do Głównego Związku, a składki wynikające z należenia do innej sekcji fachowej — do odpowiedniego Oddziału Powiatowego Głównego Związku. Oczywiście członek taki jest zwolniony z obowiązku prenumerowania w Oddziale Powiatowym czasopisma „Ogrodnictwo", gdyż Związek Główny przesyła je wszystkim członkom sekcji szkółkarskiej.

W związku z tym przypominam wszystkim członkom sekcji szkółkarskiej, którzy mimo kilkakrotnych upomnień składek swych nie uiścili, że będą one w tych dniach przymusowo ściągnięte.

Nasiona dzikich drzew owocowych

Hurtownia ogrodnicza Adolf Kaschube, Kraków, Adolf-Hitler-Platz 4 została upoważniona przez Urząd dla Spraw Nasiennych do ujęcia obrotu nasionami dzikich drzew owocowych. Szkółki, które mają zapotrzebowanie na nasiona celem wyprodukowania dziczków zechcą swoje zapotrzebowanie zgłosić możliwie jaknajprędzej w powyżej wymienionej firmie. Nasiona czereśni ptasiej i wiśni można już teraz zamawiać.

Okręg Krakowski

Rozdział nawozów sztucznych

W tych dniach zostanie przydzielona Instruktorom większa ilość saletry potasowej.

Członkowie Związku mogą odebrać karty przydziałowe na nawozy sztuczne u właściwego Instruktora.

Obecnie przydzielone nawozy, przeznaczone częściowo już na rok 1944, należy przechować starannie w suchym miejscu.

Tyczki do pomidorów

Instruktorzy w Tarnowie, Miechowie i Kazimierzy Wielkiej dysponują jeszcze tyczkami do pomidorów w cenie od 0,80—1,10 zł.

Zwracamy specjalnie na to uwagę naszych członków, choćby z tego względu, że małe będą w następnym roku widoki na otrzymanie powyższego materiału.

Okręg Warszawski

Zakaz nabywania artykułów przydziałowych dla członków z funduszów związkowych

Na mocy zarządzenia Centrali Związku w Krakowie powiatowe grupy Związku Ogrodniczego mają zaniechać nabywania artykułów przydziałowych dla swych członków bezpośrednio na rachunek własny i z funduszów związkowych natomiast winny zabiegać, aby artykuły te były nabywane i składowane w Spółdzielniach bądź poważnych firmach prywatnych.

Podział tych artykułów między członków Związku Ogrodniczego dokonywują za zgodą Kreislandwirtów powiatowe Grupy Związku, wystawiając członkom odpowiednie zaświadczenia na zakup.

Przydział węgla dla szklarni

Na przydział węgla dla szklarni mogą liczyć tylko te gospodarstwa ogrodnicze, których szklarnie zostały zbadane przez rzeczoznawców Związku Ogrodniczego i sporządzony został odpowiedni protokół. Większość szklarni została zbadana w r. u. i na początku roku bieżącego.

Te gospodarstwa, których szklarnie dotąd nie zostały zbadane, winny zgłosić się o zbadanie do właściwego powiatowego instruktora ogrodniczego ew. dystryktowego Związku w Warszawie.

Przydział nawozów sztucznych

Powiatowa grupa Związku Ogrodniczego na pow. Warszawa wieś przystąpiła do wydawania nawozów sztucznych dla gospodarstw ogrodniczych położonych w powiecie.

Nawozy wydaje się w ramach 10% premii dodatkowej za oddany kontyngent warzywny lub owocowy.

Członkowie Związku otrzymują kolejno gminami wezwania do stawienia się po odbiór asygnat nawozowych.

Przydział nawozów następuje po oddaniu przynajmniej 25% jesiennego kontyngentu warzywnego i wykazaniu się, w jaki sposób został pokryty kontyngent wczesnych warzyw.

Okręg Lubelski

Przydział węgla

Ogrodnicy, którzy złożyli zapotrzebowanie na węgiel opałowy dla szklarń i gospodarczy, winni zgłaszać się po odbiór upoważnień zakupu do Instruktorów Powiatowych, w Lublinie do Związku Ogrodniczego.

Przydział żelaza

Przy składaniu podań o przydział żelaza należy podawać dokładne wyliczenie swego zapotrzebowania oraz wagę każdego przedmiotu w kg np. 5 kg gwoździ, 10 kg drutu itd.

Przydział nawozów sztucznych

Związek i Instruktorzy Powiatowi wydają upoważnienia do zakupu nawozów sztucznych.

Nawozy należy natychmiast odbierać w Powiatowej Spółdzielni Rolniczo-Handlowej. Nieodebrane w terminie nawozy zostaną przydzielone innym ogrodnikom. Wydawane obecnie nawozy są przydziałami na jesień 1943 r. i na wiosnę 1944 r. Wobec tego należy je starannie przechować w suchem miejscu do czasu użycia, szczególnie saletrę.

Okręg Radomski

Umowy o pracę

Zachodzą wypadki (w pow. radomskim), że właściciele ogrodnictw nie zawarli ze swoimi robotnikami (także z dziećmi) umów o pracę, mimo, że z początkiem roku na to zwracano uwagę.

O ile członkowie chcą by ich reklamacje odnośnie pracowników osiągnęły pożądany skutek, niechaj umowy z pracownikami zawrą. Informacje u instruktora ogrodnictwa.

Legitymacje

Każdy członek związkowy winien być zaopatrzony w legitymację członkowską, również winien posiadać każdy pracownik w ogrodnictwie legitymację pracowniczą. Wnioski należy składać u instruktora ogrodnictwa za równoczesnym przedłożeniem fotografii i odpowiedniego poświadczenia pracodawcy o pracowniku

Przydziały

Przydziały jak żelazo, węgiel, maszyny, narzędzia i inne otrzyma tylko ten, który w całości wypełnił obowiązki członkowskie (zapłacił składki i abonament) i odstawił do zbiornicy nałożony kontyngent.

Aus dem Inhalt

Preise und Prämien für Baumschulerzeugnisse

Für die Obstbäume und -sträucher sowie für niedrige Rosen wurde eine Preisaufbesserung von ungefähr 30—33% vorgenommen. Für die übrigen Baumschulerzeugnisse fand keine Preiserhöhung statt. Zu erwähnen ist noch, dass die Rabattsätze eine Verringerung von etwa 20 auf 15% erfahren haben, was für die Baumschulen gleichfalls eine Mehreinnahme mit sich bringt. Zur weiteren Förderung und Unterstützung der Baumschulen kommt ausserdem noch eine Prämienaktion zur Durchführung. Als Prämieneinheiten werden festgesetzt:

a) 10 Obstbäume, b) 5 Wallnüsse, c) 30 Beerensträucher.

Es ist dabei keineswegs erforderlich, dass die Lieferung immer einheitlich aus der gleichen Baumform oder Obstart bestehen muss. Massgebend ist der Begriff „Obstbaum". Die Zahl der gelieferten Bäume wird durch Addition ermittelt, ganz gleich, ob es sich um Halb- oder Hochstämme oder um Büsche handelt. Die gelieferte Obstbäume und Beerensträucher müssen allerdings den Qualitätsbestimmungen der ersten Güteklasse entsprechen, d. h. die vorgeschriebenen Mindestmasse an Stärke und Höhe besitzen. Für Pflanzware 2. Güteklasse gibt es keine Prämien. — Der Prämiensatz für eine Prämieneinheit beträgt: 1 kg Zucker, 2 Pakete Süsstoff und 1/2 Liter Wodka. Prämien werden ausgegeben für Lieferungen an: Behörden und Amtsdienststellen, Verbände und Organisationen, die im amtlichen Auftrage arbeiten, Wehrmacht, Liegenschaftsverwaltungen, Reichs- und Volksdeutsche, und Pflanzungen, die unter Inanspruchnahme staatlicher Beihilfen durchgeführt werden. Lieferungen im Kleinverkauf an Private werden nicht mit Prämien bedacht.

Pflanzungen von Jahannis- und Stachelbeeranlagen

Da in diesem Jahr erstmalig eine grosse Anzahl von Jahannis- und Stachelbeersträuchern zur Pflanzung im Distrikt Krakau zur Verfügung stehen, die den Ausfall der durch die harten Winter verlorengegangenen Obstbäume überbrücken sollen, ist es notwendig, die vorhandenen Beerensträucher in diesem Herbst in geschlossenen Pflanzungen unterzubringen. Der Gouverneur des Distrikts Krakau, Abt. Ernährung und Landwirtschaft, hat für diese Pflanzungen Beihilfen vorgesehen. Allerdings sind diese Beihilfen an gewisse Bedingungen geknüpft. Die Pflanzungen müssen mindestens auf einer Fläche von 1/8 ha = 1250 m² angelegt werden, wobei aber berücksichtigt werden muss, dass Pflanzungen auf verqueckten Land oder frischen Wiesenumbrüchen nicht bezuschusst werden. Weiterhin müssen die Planzungen im Herbst 1943 oder im Frühjahr 1944 erfolgen. Eine weitere Bedingung für die Gewährung von Beihilfen ist eine genügende Pflanzenentfernung; es gelten als Mindestmasse für Johannisbeeren 2×2,50 m und für Stachelbeeren 2×2 m. Die Beihilfe beträgt bei Johannisbeeren bis zu 120,— Zl und bei Stachelbeeren bis zu 200,— Zl je 1/8 ha.

Vermehrung von Johannisbeeren

Die Vermehrung von Johannisbeeren ist einfach und geht schnell vor sich. Es ist möglich innerhalb von 2 Jahren tadellose, kräftige Verkaufsware heranzuziehen. Eine sehr gute Kulturmethode ist die Herbstvermehrung. Die Stecklinge werden Anfang bis Mitte September von gut ausgereiften Trieben der Mutterpflanzen geschnitten und zwar in einer Länge von etwa 20—25 cm. Die besten Stecklinge sind die sog. „Kopfstecklinge", d. h. diejenigen mit Terminalknospen. Grosser Wert ist auf das richtige Schneiden der Stecklinge zu legen. Die Stecklinge werden bald nach dem Schneiden ins freie Land gesteckt.

Pflege der Betriebseinrichtungen und Arbeitsgeräte

Da die Neu- bzw. Ersatzbeschaffung von Betriebseinrichtungsgegenständen recht schwierig ist, muss jeder Gärtner bedacht sein, seine alten — durch entsprechende Pflege — so lange wie nur irgend möglich zu erhalten. Ihre schlimmsten Feinde sind Rost oder Fäulnis. Deshalb ist es unbedingt notwendig, des öfteren alle Gewächshäuser, Kästen, Heizungen usw. durchzusehen und bei Baufälligkeit sofort die entsprechenden Reparaturen vorzunehmen. Wenn möglich, sind alle Holzteile mit einem Schutzanstrich zu versehen. Eisenteile sind zu entrosten und ebenfalls mit einem Schutzanstrich zu versehen. Alle Glasschäden müssen ausgebessert werden, damit nicht unnötig grosse Verluste in der Wärmewirtschaft entstehen. Die Heitzung ist besonders jetzt in den Herbstmonaten zu überprüfen, damit ein einwandfreies Arbeiten im Winter gewährt wird. Holzkästen sind auf Fäulnisstellen durchzusehen und auszubessern.

Veredlung der Obstbäume und -sträucher

Beim Veredeln der Obstbäume und -sträucher unterscheiden wir grundsätzlich zwei Methoden: das Okulieren und das Pfropfen. Die Technik des Okulierens ist folgende:

1. Abschneiden der Rinde in Form eines T, 2. Abnehmen der Äuglein, 3. Anlegen der Äuglein in den angeschnittenen Ort, 4. Genaues Binden des Äugleins. Die Unterlage schneidet man quer und längs an. Der Querschnitt soll nicht länger als eine Hälfte des Umfangs des Wildlinges sein, der Längsschnitt bis 3 cm und senkrecht zum Querschnitt. Nach dem Anschneiden entfaltet man mit dem Messer die Rinde, um das Äuglein leicht von oben anlegen zu können.

Das Liebstöckel

Das Liebstöckel ist eine seit langem bekannte Gewürzpflanze, die auch unter dem Namen „Maggikraut" bekannt ist. Alle Teile der Pflanze sind stark aromatisch, im Geruch der bekannten Maggiwürze ähnlich. Leider ist der Anbau dieses wertvollen Gewächses in Vergessenheit geraten. Liebstöckel wächst fast auf allen Böden. Einen kräftigen, tiefgründigen Boden mit wenig Sonne liebt sie jedoch am meisten. Auf keinen Fall darf sie auf Moorboden kommen. Ausgesät wird sie in den Monaten August bis September in das Mistbeet. Nach der Aussat ist das Mistbeet dunkel abzudecken. Zur Anzucht von 1000 Pflanzen wird durchschnittlich 75—80 g Saatgut benötigt. Zweckmässig ist es, den Samen selbst zu ziehen und gleich nach der Ernte auszusäen, da er da die grösste Keimfähigkeit besitzt. Noch im Herbst, oder wo dies nicht möglich ist, gleich im zeitigen Frühjahr werden die Pflanzen ins Freiland bei einer Pflanzweite von 30×30 bis 50×50 cm ausgepflanzt.

Was ist für die kommende Heizperiode zu beachten?

Jeder einzelne Gärtner wird gut tun, sich schon heute darüber Gedanken zu machen, welche Massnahmen notwendig sind, um mit seinem Heizmaterial so auszukommen, dass seine Kulturen auch bei tiefsten Aussentemperaturen gut durch den Winter kommen. Zunächst gilt es, die Seele des Betriebes — die Heizanlage — in betriebsfertigen Zustand zu bringen. Soll die Leistung eines Heizkessels immer auf der gleichen Höhe bleiben, so ist eine dauernde Wartung und Pflege notwendig. Beim Kessel selbst ist zunächst darauf zu achten, dass sämtliche Fugen abgedichtet werden, denn durch die undichtigen Stellen wird Flaschluft zugeleitet, und diese Falschluft muss unter allen Umständen vom Kessel ferngehalten werden. Das gilt nicht nur für den Kessel selbst, sondern auch für den Fuchs, die Einsätze des Fuchses und des Kamins. Der Kessel muss während der ganzen Heizdauer daraufhin überprüft werden.

Preparaty do ochrony roślin i zwalczania szkodników

w niezmienionej jakości

poleca

OBERSCHLESISCHE STICKSTOFFWERKE AG.
Abt. Pflanzenschutz u. Schädlingsbekämpfung
JAWORZNO, OBERSCHLESIEN

Mała handlowa szkółka drzew

dotychczas z wielkim obrotem (przeciętny obrót w roku normalnym sto tysięcy Marek) poszukuje dobrego fachowca, także inwalidę wojennego albo obcokrajowca do praktycznych robót w szkółce.

KARL DOLD BAUMSCHULEN
Gundelfingen (Baden).

Czytajcie tygodnik **„ROLNIK"**

CALCEOLARIAE — WERLE'GO!

Nasiona z nowego zbioru dostarczać mogę do końca czerwca w barwach jaskrawo-czerwonej, złoto-żółtej i różnych miesz. jaskr., 1000 z. 9,— M., odliczając zwykły rabat. Rozsady podczas wojny nie dostarcza się. Nasiona nabyć można w sklepach nasiennych i u hodowcy.

ERNST WERLĘ
Calcesolariensamenzucht,
Berlin-Marlendorf, Zastrowstrasse 197.

Schering

Można je nabyć przez
Distriktstellen der Landwirtschaftlichen Zentralstelle Krakau oraz przez Rolnicze Spółdzielnie handlowe i odnośne firmy handlowe.

Stenografji polskiej i niemieckiej oraz
JĘZYKA NIEMIECKIEGO
nauczają listownie
KORESPONDENCYJNE KURSY STENOGRAFII
Lublin, skrytka pocztowa 109.
Wyczerpujące informacje po nadesłaniu zł. 2.—.

REIF'A doniczki papierowe,
REIF'A papę okienną,
REIF'A etykiety
dostarcza obecnie firma
ERICH FRANZ K.-G.
Papierverarbeitungswerk
Abt. Reif-Erzeugnisse, Coswig (Anh.)

Poszukuję do szkółki
dziczek
gruszy, czereśni i ałyczy. — Oferty kierować: Zarząd maj. Raciborowice, poczta Raciborowice k/Hrubieszowa.

KORESPONDENCYJNE KURSY KSIĘGOWOŚCI
Lublin, skrytka pocztowa 105.
Nauka wszystkich systemów księgowości dla początkujących i zaawansowanych.
Informacje po nadesłaniu znaczka pocztowego zł. 3.—.

Czy zamówiłeś już

»WESOŁE ELEMENTARZE«

Dotychczas ukazały się:

1. Elementarz Maszyn i Narzędzi Rolniczych
2. Kozi Elementarz
3. Elementarz o Królikach
4. Pszczeli Elementarz

Poszczególne zeszyty w łatwo przystępnej i zrozumiałej formie ujmują najważniejsze zagadnienia interesujące ogół ludu wiejskiego. Stały się wiernymi towarzyszami pracy najszerszych sfer ludności.

Zamów je więc dziś jeszcze

w AGRARVERLAG
Wydawnictwo Rolnicze
Krakau, Glatzerstr. 48

Tu odciąć!

Do Wydawnictwa Rolniczego w Krakowie, Glatzerstrasse 48
Niniejszym zamawiam niżej podane Elementarze po cenie 1 zł. za egzemplarz

.... sztuk .... sztuk ....

.... " .... " ....

Nazwisko i imię ....

Miejscowość .... Data ....

Kierownik Wydawnictwa: Inż. roln. dr. Florian Łorzyński, Krakau. Redaktor naczelny: Inż. roln. dr. Łorzyński. Zastępca: Janusz Górski, Krakau. Kierownik działu ogłoszeń: Henryk Kwilecki, Krakau. Wydawnictwo Rolnicze, Krakau, Glatzerstrasse 48. Telefon 116-79 80. Druk ZKW. Krakau.
Do czasu ważny cennik Nr. 1.